

NFS 2017:5

Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor och spilloljor

Arlanda
den 6 september 2018

Maria Ed
Julia Jourak

Varför nya föreskrifter?

Bakgrund

- Dubbelreglering och tillämpningsvårigheter
- Behov av förenkling och harmonisering av regelsystemet
- Naturvårdsverket och MSB i samarbete

Syftet med de nya föreskrifterna (NFS 2017:5)

- Mer enhetlig hantering av cisterner och förenklad tillämpning
- Stärkt miljöskydd

Tillämpningsområde (1 kap. 1 §)

- Hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor i cisterner ovan och i mark
- Rör- och slangledningarna som är anslutna till sådana cisterner
- Cisterner som rymmer mer än 1 m³ utanför vattenskyddsområde eller mer än 250 liter inom vattenskyddsområde

Förtydliganden och nyheter

- Definitionen av brandfarliga vätskor: vätskor med en flampunkt som inte överstiger 100 °C
- Större fokus på spilloljor
- Cisterner både ovan mark och i mark
- Föreskrifterna gäller fullt ut för tillfällig uppställning

Tillämpningsområde (1 kap. 1 §)

Undantag

- exakt 1 m³ respektive 250 liter eller mindre mängder brandfarliga vätskor eller spilloljor
- brandfarliga vätskor/spilloljor lagrade i stillastående tankbilar
- brandfarliga vätskor i motordrivna fordons egna tankar
- hantering/cisterner som ingår i verksamhet med miljö tillstånd (A och B verksamheter, även vissa C verksamheter)
- hantering av annat innehåll än brandfarliga vätskor och spilloljor

Tillämpningsområde (1 kap. 2 §)

- Föreskrifterna innehåller krav på information till tillsynsmyndigheten och krav på sekundärt skydd

Förtydliganden

- Informationsskyldigheten regleras i 3 kap.
- Även om krav på kontroller tagits bort från föreskrifterna kan samma tekniska och funktionsmässiga krav ställas med stöd av miljöbalkens bestämmelser

Tillämpningsområde (1 kap. 3 §)

- Vid hantering av brandfarliga vätskor som denna föreskrift gäller finns det även krav i föreskrifter meddelade av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap

Förtydliganden

- Kraven i båda föreskrifterna ska vara uppfyllda för att få till en regelenlig hantering

Definitioner (2 kap.)

Förtydliganden och nyheter

- Invallning
 - en yta under tak, eller motsvarande, som förhindrar regnvatten från att ansamlas, som är ogenomsläpplig och fångar in den förvarade vätskan och saknar anslutning till avlopp och som förhindrar spill och läckage från att spridas vidare till omgivningen
- Sekundärt skydd
 - Invallning ovan mark
 - Naturvårdsverket är teknikneutrala när det gäller sekundärt skydd i mark

Information till tillsynsmyndigheten (3 kap. 1 §)

Anmälan vid installation och hantering

- skriftligen
- senast fyra veckor innan installation påbörjas eller hantering inleds
- VU:s ansvar att självant informera tillsynsmyndigheten
- omfattar även tillfällig uppställning

Kopior på utförda kontroller

- avser alla kontroller enligt MSBFS 2018:3
- VU:s ansvar att självant ge in kopior
- inom rimlig tid så att tillsynsarbetet inte förhindras av VU:s dröjsmål

Vad gäller inom ett vattenskyddsområde – 4 kap. 1 §

- Alla cisterner ovan mark och i mark samt rörledningar och slangledningar som hör till anläggningen ska ha sekundärt skydd inom vattenskyddsområdet.
- För **cisterner ovan mark** i ett vattenskyddsområde finns det ett absolut krav på att det sekundära skyddet ska vara i form av *invallning*.
- **Cisterner i mark** i ett vattenskyddsområde ska också ha ett sekundärt skydd. NFS 2017:5 är teknikneutral i detta avseende, dvs. det ställs inga krav på vilken lösning som ska väljas som sekundärt skydd för sådana cisterner.
- **Rör- och slangledningar** ska vara dubbelmantlade eller ha annat sekundärt skydd – både i mark och ovan mark.
- **OBS!** Föreskrifterna för vattenskyddsområdet

Inom vattenskyddsområde

4 kap. 2 §

- **Förbud** att utan sekundärt skydd hantera mer än 250 liter brandfarlig vätska/spillolja i cisterner i vattentäktzon samt primär och sekundär skyddszon.
- I den tertiära zonen är det tillsynsmyndigheten som, med stöd av 2 kap. och 26 kap. miljöbalken, avgör vad som utgör tillräckligt/lämpligt sekundärt skydd i det enskilda fallet. (Krav på information enligt 3 kap. 1 § gäller.)
- Om vattenskyddsområdet inte har delats i zoner gäller förbudet inom hela vattenskyddsområdet.

4 kap. 1 § och 4 kap. 2 § sammanfattning

Huvudregel – cisterner m.m. ska ha sekundärt skydd inom ett vattenskyddsområde

Vattentäktzon, primär och sekundär zon

- krav på invallning ovan mark
- teknikneutral avs. cisterner i mark
- förbud mot all hantering över 250 liter utan sekundärt skydd
- kopplad till bestämmelsen i 29 kap. 3 § p 2 miljöbalken
- om inga zoner finns, gäller kraven i hela vattenskyddsområdet

Tertiär zon

- teknikneutral – tillsynsmyndigheten avgör vad som anses tillräckligt/lämpligt sekundärt skydd
- hantering över 250 liter utan sekundärt skydd får inte heller ske, tillsynsmyndigheten avgör vad som anses tillräckligt/lämpligt sekundärt skydd
- sanktion genom tillsyn

OBS! Vattenskyddsområdet kan ha strängare krav.

Vad gäller utanför vattenskyddsområdet

- 1 kap. 1 § - cisterner ovan mark och i mark som rymmer mer än 1 m³ brandfarlig vätska/spillolja.
- Utgångspunkten är att MSBFS 2018:3 gäller.
- Några särskilda tekniska krav eller krav på utformning avseende cisterner i mark eller ovan mark utanför vattenskyddsområde finns inte i NFS 2017:5. Föreskrifterna är teknikneutrala i detta avseende.
- Tillsynsmyndigheten har dock möjlighet att med stöd av 2 kap. och 26 kap. miljöbalken ställa krav på cisternen/hanteringen i det enskilda fallet. Detta gäller oavsett om det handlar om cistern i mark eller ovan mark.

Cisterner inomhus

- Cisternen ska vara placerad i ett pannrum eller motsvarande utrymme i ett bostadshus. Utrymmet ska vara tät och ogenomsläppligt samt under regelbunden uppsikt.
- Obs! - enbart bostadshus!
- Undantagna från kravet på sekundärt skydd.
- Tillsynsmyndigheten har möjlighet att med stöd av 2 kap. och 26 kap. miljöbalken ställa krav på cisternen/hanteringen i det enskilda fallet.
- Vattenskyddsområdet kan ha strängare krav.

Cisterner/rörledningar som tas ur bruk (6 kap.)

- Anordningen ska tömmas och rengöras.
- VU har ett ansvar att självmant informera tillsynsmyndigheten inom rimlig tid.
- Tillsynsmyndigheten kan därefter med stöd av 2 kap. och 26 kap. miljöbalken besluta om hur omhändertagandet av cisternen, tillhörande ledningar m.m. och eventuella rester efter rengöring ska ske eller vilka skyddsåtgärder som behövs efter att hanteringen har avslutats.

Ansvar (5 kap.)

- Vid överträdelse av föreskrifterna kan ansvar enligt bestämmelserna i 29 kap. miljöbalken komma ifråga – 29 kap. 3 § p 2!
- Miljösanktionsavgift (MSA)
- Underrättelseansvar

Undantag i enskilda fall (7 kap.)

- Möjlighet att medge undantag från föreskrifternas krav.
- Restriktiv tillämpning – endast om det finns synnerliga skäl.

Övergångsbestämmelser

- Punkten 1 – NFS 2003:24 har upphört att gälla.
- Punkten 2 – Krav på information avs. cisterner/rörledningar som installerats före den 1 juli 2018
- Punkten 3 – Kravet på sekundärtskydd avseende cisterner som installerats före den 1 juli 2018
- Punkten 4 – när övergång till kontroll (återkommande) enligt MSB:s nya föreskrifter sker utifrån den sista kontrollperioden (som påbörjats före den 1 juli 2018)

Tack!

- Frågor som inte hinner besvaras under frågestunden på eftermiddag eller frågor i övrigt kan skickas till följande mejladresser:

maria.ed@naturvardsverket.se

julia.jourak@naturvardsverket.se